

BIBLICKÉ IMPULZY

november 2023

Milí priatelia!

Pozdravujeme vás v týchto prvých novembrových dňoch z Katolíckeho biblického diela. Hneď na prvých riadkoch vás chcem informovať a aj vo vašom mene vyjadriť našu spoločnú vďaku pani Magdaléne Rejdugovej za jej niekoľkoročnú prácu na poste referentky KBD v Ružomberku. Začiatkom októbra odišla na materskú dovolenku, pretože v rodine čakajú prírastok. Nech sa dieťa šťastlivo narodí a nech sa všetci z neho tešia. Na jej miesto nastúpil nový horlivý referent, dr. Jozef Púček, ktorý je v univerzitnom ako aj vo farskom prostredí Ružomberka známy ako výborný katechéta, absolvent katolíckej univerzity a doteraz nadšený dobrovoľník za biblický apoštolát a biblickú pastoráciu.

Máme za sebou prvé stretnutie, pri ktorom Jozef predstavil svoje plány, priniesol viaceré návrhy a impulzy pre budúce smerovanie činnosti biblického diela. Veríme, že s jeho príchodom do radov KBD vstúpia aj do činnosti biblického diela nové nápady, nová inšpirácia a chuť do práce na šírení Božieho slova.

Správy a zaujímavosti z biblického sveta

Hlavnou vonkajšou udalosťou uplynulého mesiaca na „domácej scéne“ bola biskupská konsekrácia spišského diecézneho biskupa Mons. Františka Trstenského, ktorý v minulosti pracoval ako prednášajúci na rozličných biblických podujatiach, ako boli napr. lektorské kurzy, či príprava katechétov na biblické olympiády a bol obľúbeným prednášateľom v slovenskom mediálnom priestore Rádia Lumen a Televízie Lux. Biskupská vysviacka sa odohrala 21. októbra a nový pán biskup si do svojho erbu zvolil okrem iného knihu Svätého písma so symbolickým mečom Božieho slova. Heslo *Abba, Pater* vyjadruje typ spirituality spočívajúcej na Ježišovom vzťahu k Otcovi. Tešíme sa, že do kolégia slovenských biskupov prichádza kompetentný biblista, takže biblická pastorácia a biblický apoštolát tým určite získa novú posilu. Nech Pán Boh pomáha novému nástupcovi apoštolov v jeho poslaní.

Namiesto nových správ zo Svätej zeme vám, milí čitatelia našich Biblických impulzov prinášame len bolestnú spomienku na smutné udalosti týchto dní. Vo Svätej zemi sa vystupňovala do vysokej miery nenávisť, hynú pritom ľudia a vznikajú obrovské škody. Pomôcť môže iba modlitba a pôst. Média priniesli správu, že patriarcha Svätej zeme kardinál P. Pizzaballa sa dokonca ponúkol na osobnú výmenu za izraelské deti, ktoré sú zajaté v Pásme Gazy. Františkáni, ktorí spravujú viaceré miesta vo Svätej zemi, organizujú modlitebné stretnutia, modlia sa a prosia za pokoj pre ťažko skúšaných obyvateľov Ježišovej vlasti. Sedemnásť október bol vyhlásený deň modlitieb za pokoj. Vo všetkých kostoloch Svätej zeme sa konali modlitby za pokoj. V nadväznosti na to aj pápež František vyzval kresťanov na celom svete, aby sa v ten deň modlili a postili za obnovenie pokoja vo Svätej zemi.

Predstavitelia všetkých kresťanských cirkví a cirkevných spoločenstiev Svätej zeme vydali nový apel za pokoj.

Pridajme sa aj my svojimi modlitbami a obetami k tejto mohutnej prosbe celej Cirkvi za pravý pokoj vo Svätej zemi.

Biblické prístupy

V doterajšej sérii Biblických impulzov sme krok za krokom prešli pomerne dlhú a rozmanitú škálu regúl, pomocou ktorých možno ľahšie porozumieť biblickým textom. Nie sú to náročné operácie, možno ich porozumieť jednoduchým vytrvalým premýšľaním a aspoň v niektorých prípadoch jednoduchým porovnaním napr. s písaním listov alebo rozličných úvah aj v našich každodenných písomných kontaktoch. Keď čítame list od nejakej blízkej osoby, tak si vieme predstaviť aj to, čo prežíva a čo chce vyjadriť, aj keď nie všetko v liste rozumieme. Podobne je to aj s Písmom. Naším cieľom pri čítaní Písma nech je poslanstvo textu a jeho osvojenie s naším vnútorným súhlasom.

Už sme sa naučili čítať biblické texty s náležitou pozornosťou voči stavbe jednotlivých úryvkov. Spoznali sme viaceré prvky, ktoré je možné nájsť v biblických textoch. Treba vedieť, že doteraz uvádzané prvky predstavujú vonkajšiu, formálnu stránku textov. Pomocou nich je potrebné snažiť sa spoznať myslenie inšpirovaného autora, svätopisca, a tak akosi vstúpiť do ich vnútornej stránky, kde objavíme poslanstvo textov.

Teda zostáva nám urobiť už len krok k spoľahlivému spoznaniu poslanstva čítaného textu. Ako príklad si zoberme Modlitbu Pána. V našom živote modlitby aj v liturgii sa modlíme tú verziu, ktorá sa zachovala v Matúšovom evanjeliu (6,9-13). Keď sa zahľadíme na jej štruktúru, vidíme tam jasnú inklúziu, ktorá je opozičná, totiž na začiatku sa spomína Boh Otec, a na konci modlitby je prosba o oslobodenie spod moci Zlého. Vidíme teda, že Ježiš nás naučil modlitbu uzavretú do ostrého kontrastu medzi Otcom a zlým duchom. S podobnou rozhodnosťou v oslave Boha a v odmietaní všetkého zlého máme žiť aj my. Okrem toho v štruktúre textu, čiže v jednotlivých prosbách ako idú za sebou, možno objaviť pekný Ježišov postup od oslavy Otca (*posväť sa meno tvoje*) cez prosbu o príchod Božieho kráľovstva (*príd' kráľovstvo tvoje*) k čnosti poslušnosti (*bud' vôľa tvoja...*), k našim každodenným potrebám (*chlieb náš každodenný...*) atď. cez prosbu o odpustenie (*odpusť nám naše viny*) a nápravu medziľudských vzťahov (*ako i my odpúšťame*) a končí sa prosbou o ochranu pred Zlým (*neuved' nás do pokušenia, ale zbav nás Zlého*). Tak sa nám Modlitba Pána stáva nielen modlitbou, ale aj modelom spirituality, teda modelom štýlu duchovného života. Z jednoduchej štruktúry a zoradenia jednotlivých častí tejto modlitby sa dá vytvoriť systém duchovného života. V tom je poslanstvo tohto evanjeliového textu.

Podobným spôsobom môžeme pracovať aj s inými biblickými textami. Buďme si istí, že každý z nich je pre nás dôležitý a zakaždým, keď sa snažíme pochopiť ich poslanstvo, nás tieto biblické texty môžu potešiť nejakým užitočným a posväcujúcim obsahom.

Recenzie kníh s biblickou tematikou

V čase práceneschopnosti, a teda väčšej dávky voľného času som sa dostal k zaujímavej knihe s názvom *Kuriéri Božieho slova. Skúsenosť a dar*. Pôvodcom knihy je poľský autor Marian Szczepanowicz. Kniha vyšla v poľskom jazyku a do slovenčiny ju preložili Andrzej Ciesielski a Barbara Ciesielska-Kasperowicz. Ide o literatúru faktu, v ktorej je opísaná

významná kapitola z dejín zápasu slovenských katolíkov o prežitie v podmienkach tvrdej ateistickej totality v druhej polovici XX. storočia.

V knihe vystupujú viaceré osobnosti poľského aj slovenského náboženského života, kardináli, biskupi, kňazi aj laici a spomínajú na to, aké formy duchovného života hľadali a uskutočňovali v podmienkach prenasledovania kresťanov na Slovensku. Podstatnými témami v tomto diele sú informácie o formách pomoci poľskej Katolíckej cirkvi kresťanom na Slovensku. Pod tým treba rozumieť predovšetkým tajné vysviacky kňazov pre Slovensko v Poľsku a tajné prenášanie náboženskej literatúry rozličnými cestami. S tým boli spojené mnohé riziká, ktoré odvážni kresťania brali na seba a ochotne ich podstúpili, aj keď museli niekedy pre to znášať ťažkosti a neraz obetovať aj osobnú slobodu.

Kniha je písaná viac z pohľadu poľských autorov a takpovediac z poľského zorného uhla. Tu sa prirodzene natíska otázka, či sú niekde opísané okolnosti, za ktorých sa literatúra prenášala a distribuovala v slovenskom prostredí. Niektoré fakty sú v knihe uvedené najmä v spomienkach spomínaných osôb. Čiastočnou odpoveďou na túto otázku môže byť dokumentárny film *Stopy v snehu*, ktorý podľa námetu Ondreja Krajňáka a Slavomíra Zrebného v roku 2015 natočil režisér S. Zrebný. V tomto dokumente sa hovorí o prenášaní náboženskej literatúry cez hranice s Poľskom, o tlačení a šírení samizdatovej literatúry v tajných podmienkach života na Slovensku, ale najmä o prípade troch odvážnych mladých mužoch (Konc, Gabaj, Borovský), ktorých vtedajší policajti chytili a uväznili na tvrdý žalár.

Keďže sa v spomenutej knihe *Kuriéri Božieho slova* ako jedno z miest stretania poľských a slovenských „kuriérov“ spomína aj vrch Lúčna v chotári obce Zuberec, rozhodli sme sa zorganizovať na túto tému s ešte žijúcimi aktérmi diskusiu niekedy v blízkosti 17. novembra 2023, aby sme sa dozvedeli ďalšie okolnosti tohto statočného postoja voči Božiemu slovu a dúfame, že nájdeme novú inšpiráciu a povzbudenie na šírenie Božieho slova aj v dnešných podmienkach. Knihu *Kuriéri Božieho slova* a film *Stopy v snehu* vrelo odporúčame. Ide nám dnes o to, aby sme sa aj my stali takými kuriérami Božieho slova v aktuálnych podmienkach.

Kontakty a konzultácie s členmi KBD

Dlho pripravované stretnutie členov Katolíckeho biblického diela, ktoré sa malo uskutočniť 14. októbra 2023 v Ružomberku, sa napokon, žiaľ, nekonalo. Dôvodom odvolania stretnutia bol jednak malý počet prihlásených a jednak zdravotné ťažkosti predsedu Rady KBD. Pán biskup František Rábek bol pripravený pricestovať na stretnutie, mali sme už pripravenú aj určitú víziu činnosti KBD, ale z uvedených dôvodov sme museli všetko odvolať a odložiť na neskorší čas.

Rokovanie Rady KBD, ktoré malo byť v ten istý deň, sa zrejme uskutoční formou online, aby sme mohli prerokovať povinné administratívne záležitosti a o našich plánoch do budúcnosti vás budeme informovať cestou Biblických impulzov v budúcom čísle. Budeme radi, ak sa do plánovaných foriem činnosti zapojíte aj vy svojimi poznámkami k týmto plánom činnosti biblického diela, resp. ak nám napíšete svoje očakávania na mail-adresu KBD.

Pripravil: **Mons. Anton Tyrol**